

Vattenskotrar i Sverige och Norden

En rättslig översikt

Pontus Nilsson
Havsmiljöinstitutet

Reglering

Förordning (1993:1053) om användning
av vattenskotrar

Sjölagen (1994:1009)

Sjötrafikförordning (1986:300)

Miljöbalken (1998:808)

Vad är en vattenskoter?

- Med **vattenskoter** avses i denna förordning en farkost vars längd understiger fyra meter och som
- 1. har en förbränningsmotor med ett vattenjetaggregat som främsta drivkälla och
- 2. har utformats för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på farkosten snarare än befinner sig i den.

Problem med att lagföra överträdelser

- ◆ Den tidigare definitionen av vattenskoter skapade osäkerhet kring förordningens räckvidd.
- ◆ Legalitetsprincipen – osäkerhet om förbudet gällde inom ett visst område.
- ◆ Svårtillämpad hänsynsregel i vattenskoterförordningen.
- ◆ Förenlighet med EU-rätten
 - ◆ Fritidsbåtsdirektivet 94/25 med ändringar i 2003/44 (C-433/05 punkt 29)
 - ◆ Huruvida Sverige uppfyllt notifieringskravet enligt direktiv 98/34/EG (C-433/05 punkt 49)
 - ◆ Handelshinder - artikel 34 (tidigare 28) och artikel 36 (tidigare 30) i FEUF

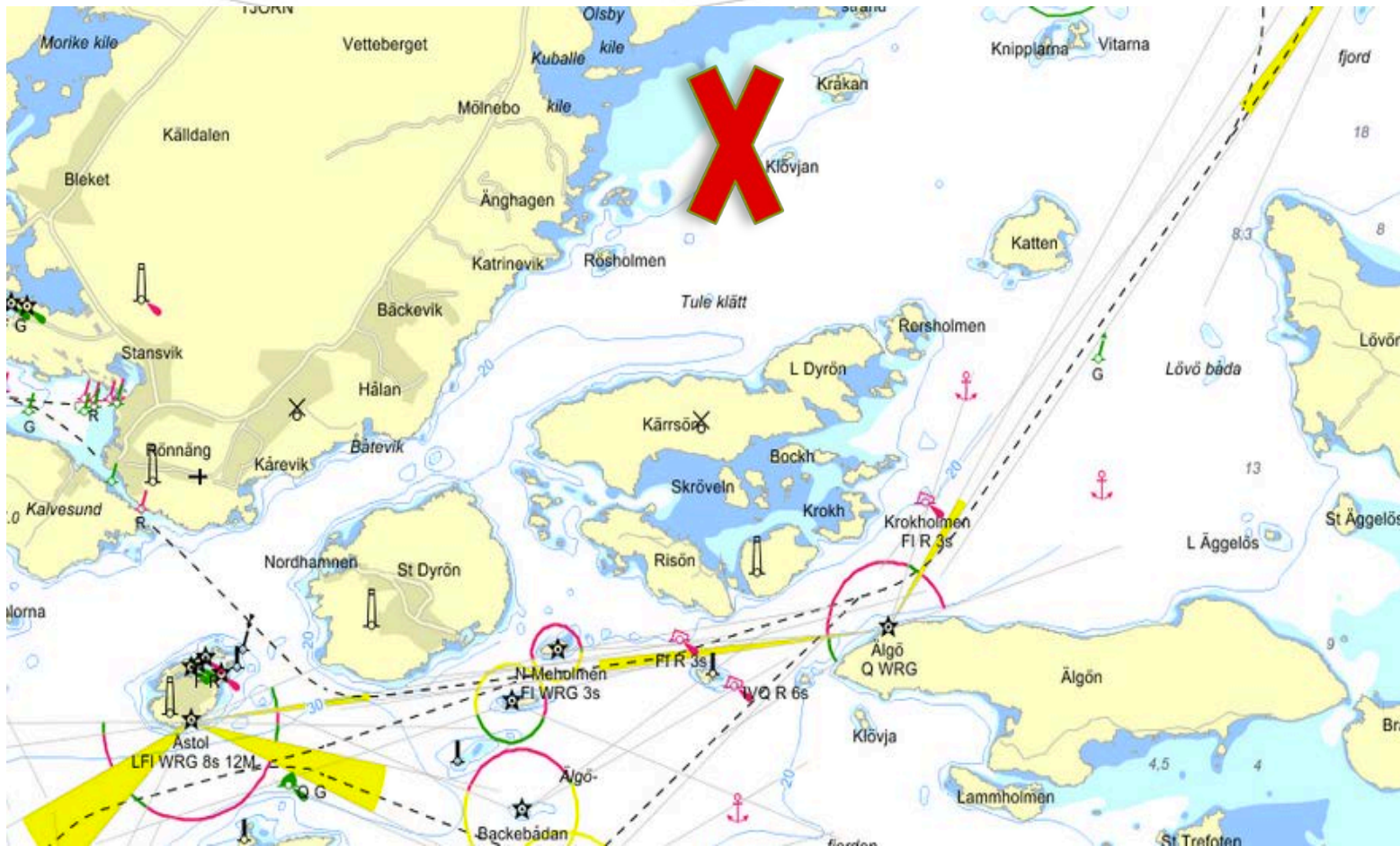
Ytterligare brister ur legalitetssynpunkt

💧 Vattenskoterförordningen 3§

Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om vilka vattenområden i länet, utöver allmänna farleder, som vattenskotrar får användas i. **Sådana föreskrifter skall dock alltid meddelas för**

- 💧 1. vattenområde som är så starkt påverkat av annan mänsklig verksamhet att tillkommande buller och andra störningar från vattenskoteranvändning inte kan anses utgöra en betydande olägenhet för allmänheten eller miljön,
- 💧 2. vattenområde utan närhet till bostadsområde eller fritidshusområde och som har ringa värde för natur- och kulturmiljövården, biologisk mångfald, friluftslivet, fritidsfisket eller yrkesfisket, och
- 💧 3. annat vattenområde där vattenskoteranvändning inte medför olägenheter för allmänheten genom buller eller andra störningar och inte heller medför risk för skador eller störningar av betydelse för djur- eller växtlivet eller spridande av smittsamma sjukdomar.

Lst har inte anvisat ytterligare områden

Fri rörlighet av vattenskotrar

- Marknadstillträdet för vattenskotrar hindras av Sveriges reglering och är en ÅMV (allmänt förbud).

C-142/05 punkt 28-38

- Sveriges reglering kan rättfärdigas enligt artikel 36 eller doktrinen om tvingande hänsyn men måste vara proportionerlig. Det krävs enligt EU-domstolen att:

- behörig myndighet är skyldig att vidta genomförandeåtgärder,
- myndigheten faktiskt har utövat sin behörighet
- samt att detta gjorts inom rimlig tid från att den nationella lagstiftningen trädde ikraft.

C-142/05 punkt 39 och 44

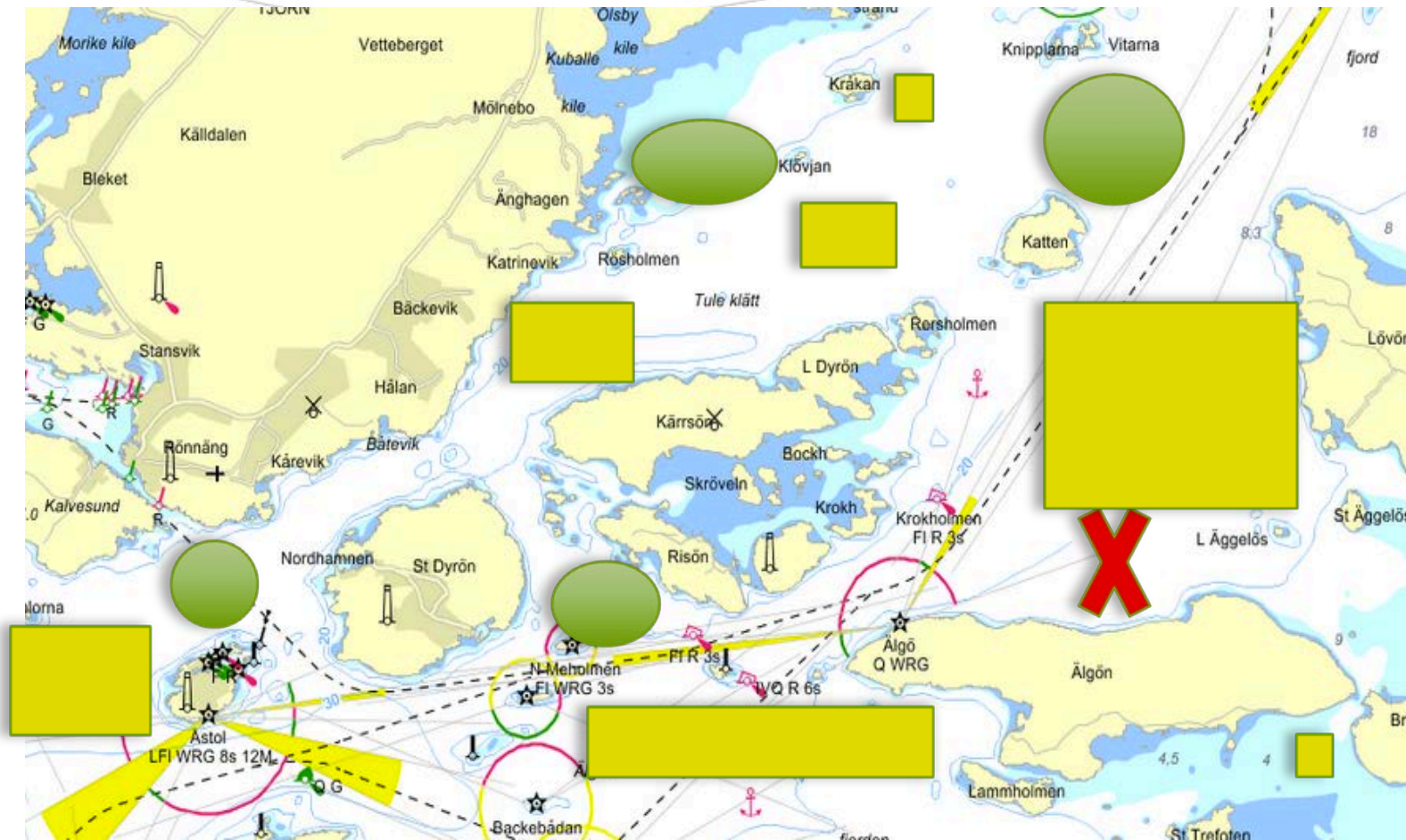
Handelshinderfrågan i svenska domstolar

- Upp till den nationella domstolen att kontrollera alla förutsättningar i det enskilda fallet.
- Svenska domstolar har presumerat att vattenskoterförordningen är handelshindrande.
- Länsstyrelsen måste ha fullgjort sin skyldighet att anvisa **samtliga** områden inom länet där körning kan tillåtas enligt 3§.
- Åklagaren har bevisbördan för att detta gjorts.

433/05 punkt 38

Hovrätten för nedre Norrland, Mål nr B 255-06, 2010-06-16, Handens/Nacka tingsrätter B 2047-05/B 1028-07 2010-06-30, Örebro Tingsrätt B 4447-09, 2010-11-22

Lst har anvisat områden

Danmark

- ◆ Skyddszoner där vattenskotrar och liknande farkoster inte får användas från kustlinjen ut till 300 meter.
 - ◆ Körning ut ur zonen får ske i max 5 knop och i rak linje ut från kusten.
- ◆ Förarbevis för "speedbåd" krävs.
- ◆ Minimiålder 16 år.

Norge

- ◆ Skyddszoner från kustlinjen ut till 400 meter i havet och kring större öar. I inlandsvatten 500 meter från strandkanten.
 - ◆ Körning ut ur zonen får ske på rak linje och med en hastighet av högst 5 knop.
- ◆ Förarbevis för farkoster längre än 8 meter eller med högre motorkraft än 25 hk.
- ◆ Personer under 16 år får inte köra båtar med större effekt än 10 hk eller som kan uppnå högre hastighet än 10 knop.

Finland

- ◆ Personer under 15 år får inte köra registreringspliktiga båtar.
- ◆ Båtar med längre skrov än 5,5 meter (både segel och motordrivna) eller 15 kW motoreffekt är registreringspliktiga och ska märkas med registreringsbeteckningen.
- ◆ Diskussioner om att införa förarbevis pågår.